1. aarg. Nr. 5.

Anarkisten

Utkommer vær 14. dag — *Abonnement* mottages paa alle innen- og utenlanske postkontorer samt i Akersgaten 73 b, indre gaar, Kristiania. — **Koster 60 øre kvartalet**

Redaktør: *KRISTOFER HANSTEEN*, Vibes gate 8, 4. etg.

Fredag den 27. mai.

Blobadet i Italien.

Antallet av de dræbte unner hungeruroliheterne i Italien beløper sei til flere tusen. Noen meddelelser opgir 2000 for Milano alene. Dette er altsammen kun paa den brøtrængende befolknings side; av soldaer er kun meget faa dræbt.

Dette er altsaa resultatet. Dette er kronen paa det værk, som de fleste av dette aarhundredes mennesker har bygget paa: at titusener av utsultede mennesker styrter frem for at ta brø og mel, og flere tusen av dem blir skut, og soldater nækter at skyte disse, der vil ta av de oplagrede fødevarer for at stille sin sult, og disse soldater blir skut. Dette aarhundrede har først og fremst vært politikens aarhundrede. Politik er statsliv. I intet lan har det i den nu forløpne tidsperiode moderne statsliv været bejynt med saa store forhaabninger som i Italien. I intet lan har nationaliteten og helhetsstaten med demokratiet vært kjæmpet ijennem med saa stor tro og begeistring som i Italien, og «Italia nuove» (Det nye Italien) trodde paa sin fremtidslykke. Ennen er altsaa blit en av de største umenneskeliheter i historien. Og staten, der var bygget paa nationaliteten og demokratiet, nar ikke alene tilslut utført denne bloddaad, men den har ossaa fremkalt sulten, netop paa grun av de ideer, vorav den bestaar. Nationalitetsideen jør, at den italienske stat inlot sei paa umaadelie militære rustninger — der skulle staa glans om det jenføtte lan; rustningerne steg og steg, og da lannets næringsveie var lite utviklet — industri fantes og finnes saagar ennu næsten ikke, og lanbruket drives for det meste ennu efter gammeldags meget tungvinte metoder, og befolkningen paa lannet bestod av godseiere og lanproletariatet — maatte den italienske stat snart laane; den laante og laante, intil den var bankerot; den fik akkord med sine kreditorer; men rustningerne maatte inskrænkes, det kunne den nationale anseelse ikke taale, man forøket dem tvertimot, og inlot sei enog i en krig. For at skaffe penge til de renter, som det var nødvendi at betale, slo man in paa beskyttelsestolsystemet og drev dette i en stor maalestok. Dette system virket værre i dette økonomisk uutviklede lan en i lanne med et utviklet lanbruk og en utviklet industri. I lanne vor der er industri og lanbruk, kan arbeiderne og kapitalisterne kjøpe av de varer, der produceres innen lannet, da de har intækter; men vor der ingen industri er, og lanbruket er uutviklet, dræper «beskyttelses»tollen en allerede før fatti befolknings siste rest av kjøpeevne, forarmer den, og da nytter det jo ikke at sætte bedrifter igang. Demokratiet har i Italien valgt er række av politikere, der til sin personlie fordel har utnyttet kasser og banker, og da bedragerierne blev opdaget, grep de for at haalle sei i sadlen til pressetvang, opløsning av foreninger og møter, fængslinger, valgfusk i stor maalestok, skamløst pres paa domstole og alle, der var i statens tjeneste, saa at de alle virket til rejeringens fordel, ja politikerne grep ænog tilsist til at bejynne en krig i den nationale berømmelses navn, for derved at faa folks opmærksomhet vænt annet stes hen, krigen med Abessinien, der taptes, og alt dette blev saa meget lettere for dem, som en stor del av proletariatet og den intelligente studenterungdom tilhørte socialdemokratiet, der i haab om selv at kunne gi lovene engang, betraktet det som den høieste dyd at lystre lovene, at jøre, vad politikerne befalte. Saa bredte da sulten sei efterhaannen ut over hele Italien, og rejeringen møtte den kun med fortsat høi korntol. Der har i løpet av de siste 20 aar vært mange hungeropstanne, der alle blev unnertrykt med kuler og krut. De første fik verden ikke vite noet om, da rejeringen unner streng straf forbød pressen at referere om dem. Først ved de siste opstanne er pressen bleven saa stærk, at den har formaaet at bryte ijennem rejeringens energiske forsøk paa at stænge alle meddelelser.

Aldri har staten i den grad som nu i Italien vist vad den egentli er, nemli bourgeoisiets og de grunbesiddendes middel til at haalle proletariatet i ave, naar de forhaal, som er bygget paa, at der forlanges penge for alle livsmidler, og paa gruneiendom, jør, at de besiddelsesløse ikke kan opholle livet.

Vad er der saa at jøre for at det ikke skal ske oftere dette, at utsultede mennesker blir skut, naar de vil stille sin sult, dette som nuomdagene sker ikke alene i Italien, men ossaa i Spanien. i Ungarn og i Galizien, og som har skeet i disse lanne mange gange i mange aar, og som mange gange har skeet i Amerika, nu sist i Hazleton, og som har havt sidestykker i Frankrig, Englan, Belgien, Irlan, og som for ikke mere æn 15 aar siden skede her i Norge, da en arbeider blev skut i Drammen unner en streik.

Det man maa jøre, er ikke at holle liv i den institution, som sætter alle disse myrderier igang, i staten.

Benyt ikke denne institution. Vælg ikke disse lovgivere, der gir disse love, vorefter rejeringen kan la de utsultede skyte av soldater og politi, og som utser denne rejering, der gir ordre til, at de skal skytes, benyt ikke disse domstole, der dømmer dem, som har ungaat geværkulerne men er bleven fanget, til fængsel i aarevis. Betal ikke disse skatter, som man bruker til at kjøpe alle disse geværer, sabler og pistoler, vormed man dræper alle de sultne, til at betale disse officerer, soldater og politimæn, som skyter dem, til at betale disse dommere og holle disse fængsler, vori man sætter dem, som soldaterne ikke skyter — alt for at haalle de sultne vække fra matlagrene. Unge mæn! jør ikke militærtjeneste, vent ikke med at nækte, til det blir befalet dere at skyte sultende menmesker, ti da blir dere skut, om dere nækter. Bliv ikke offirerer; vent ikke til dere faar ordre til at kommandere: giv fyr! paa sultne mennesker; ti da blir dere skut, om dere nækter. Bliv ikke politi, bliv ikke embedsmæn, bliv ikke jurymæn, vent ikke til dere blir sat til at skyte, fange eller dømme sultne mennesker, der har grepet efter brød, ti da vil dere være inviklet i vollen mot dem, før dere faar besluttet dere til at gaa. Mæn og kvinner, træd ikke paa noen vis i denne institutions tjeneste, jælp den ikke paa noen maate. Dere som er i statens tjeneste, fin en annen levevei; vent ikke til dere faar ordre til at jøre vol paa sultne mennesker, da vil dere ikke turde handle øieblikkeli, da der ikke staar noen ny beskjæftigelse færdi paa stedet for dere, som kan skaffe dere brødet dagen efter. Husk, at ossaa i dette lan ruster staten mere og mere, at den for at jøre det, laaner mere og mere for vært aar, og den kan da jøre beskyttelsestollen paa fødevarer høiere, æn den nu er, naar den ikke vet annen maate at skaffe penge paa til at betale renter av de penge den har laant, priserne paa alle varer vil saa stige, uaar kan komme til, priserne blir uhyre, og bedrifterne maa avskedige folk og det vil intræde, at de fattie ikke kan kjøpe mat, og vil sulte.

De anarkistiske blade, som vi kjenner, nævner vi op nedenfor. Man kan derav se, at anarkisme finnes overalt i verden, og at trods den forfølgelse, som anarkismen er utsat for, blir der stadi flere, der hylder de anarkistiske ideer.

Forfølgelse mot en anarkist i København av en politiman personli, i strid med loven.

Ifølge «Folkets avis» i Kjøbenhavn kan en tysk diskussionsklub «Deutsche Lese- und Diskussionsverein» ikke faa lokale i Kjøbenhavn. Klubben er av den slags diskussionsklubber, som tyskerne, især tyske arbeidere, danner i alle byer i hele verden unner samme navn. Klubben hadde først lokale i et værelse i en restauration. En dag sier værten, at han ikke kunne ha klubben længer; der var en man, som kom paa klubbens møter, som denne maatte skille sei av med; denne man var P. Jensen, tidliere redaktør av det anarkistiske blad «Proletaren». Politiet hadde flere gange været hos værten, og værten hadde forstaaet, at han stadi ville ha politiet rennende paa dørene, vis han ikke sa klubben op eller fik denne til at skille sei av med hr. P. Jensen. Det siste ville klubben naturlivis ikke. Den skaffet sei saa lokale for sine møteaftener i en annen restauration; her gik det likedan; om kort tid sa ossaa værten her dem op; politiet hadde ossaa vært der og stukket paa Jensen. Et tredje sted gik det likedan.

Man kan i dette se statens opløsning; efter den danske statsforfatning kan vistnok etvært menneske i Danmark samles med andre og diskutere etvært spørsmaal. Men en restauratør vet, at politiet kan ilægge multer og jøre en restauratør allehaanne fortrædeliheter, som kan skade hans næring, vis han ikke føller en politimans luner. Man ser her for det første, vor lite en forfatning formaar at betrygge friheten i et lan. Men man ser ossaa, vordan livet i staten er forsvunnet. En man, der er i statens sol, benytter sei av sin stilling til personli, men i statens navn, at forfølge en annen, og skader samtidi ossaa flere andre, og ingen av statens uendeli mange borgere hæver røsten; om at politimannens overordnede skrider in, er der ikke tale, men de er muliens selv meddelaktie i denne mot statens love stridende bruk av statens navn; men ingen av de mange vælgere, paa vem den nuværende stat bygger sin formetlie ret til at existere, gir statens tjener en tilrettevisning, æn si erklærer, at han maa avskediges, verken i pressen eller paa noet møte. Og hele den presse, vis hovedbefatning er befatningen med statslivet, politiken, lar det skure. «Folkets avis»'s beretning er nærmest refererende; den beteiner nok det skete som brud paa forsamlingsfriheten; men den røber ikke med et or noen misfornøielse med det forefalne. Men den øvrie presse, den politiserende presse. Denne presse, som stadi befatter sei med politikken, men vori ligegyldiheten og leden ved politiken skinner ijennem i vær linje. Det kul av journalister, som nu utjør hovedarbeidskraften i pressen, for dem er de politiske idealer brustne; de driver politiserende journalistik kun, fordi levebrødet som journalist medfører det. Deres hovedanskuelse i de 10 sidste aar har været den, at den nuværende kultur forsvinner, de har i saa henseende været i overensstemmelse med den samtidie sjønliteratur. Men naar en ting har været i forsvinnen i en hel aarrække, saa er den tilslut engang forsvunnen, og man maa skille sei av med de livløse levninger. At der ikke er liv i staten mer, det ser vi. La saa ikke dette lik bli liggende og kvæle befolkningens liv i Danmark. I stedet for denne matte likegyldihet ved envær krænkelse av friheten, som «dekadencens» journalister har vist, skulle det nu ikke være værdiere at ta til orde med fyn; men naar de skal ta til orde, maa de ikke forsøke paa at slaa an den borgerlie værdihets tone, for den kan disse journalister ikke ta længer.

---

16 millioner extraordinært til rustninger.

16 millioner foreslaar rejeringen nu, at stortinget skal bevilge extra til rustninger. Vor skal pengene komme fra? De skal naturlivis laanes. Men vor skal vi faa penge fra til at betale det laante tilbake? Aa, det er ikke saa farli med tilbakebetalingen, naar vi bare kan betale renterne. Til renterne faar vi penge jennem tollen. Folk her i lannet trænger jo korn, mel, gryn, flæsk, kaffe, sukker o. s. v., og av det kan vi faa gode intækter, lannet kan jo ikke haalle sei selv med fødevarer. Jamen, naar nu selve den laante kapital forfaller til betaling, og tolsatserne ikke kan skrues høiere, da man alt for at betale renterne har sat dem saa høit, at yderliere forøkelse bare vil forminske statskassens intækter, fordi priserne alt er saa høie paa fødevarer, at selv de, som har arbeide, ikke kan kjøpe, vad de trænger efter smaa fordringer. Ja, da har man en vanskeli situation. Forresten skal man ikke straks snakke om, at det vil bli saa vanskeli for smaafolk. Beskytelsestollen er jo nu ikke længer aktuel, og stortinget tænker jo slet ikke for øieblikket at forøke tolsatserne. Naar saa jællen forfaller til betaling, saa er der altsaa ikke penge nok i kassen? — Naa ja, saa kan staten ikke betale (men da er vi ikke længer paa taburetterne (heldivis)).

Vor langt vil man drive dette. I en række av aar har man bevilget et antal millioner mere æn det sædvanlie til rustninger. I aar foreslaaes 3 gange saa meget som noen gang før. Bevillingerne bejynte i 1893, da ryktet kom, om at endel av den svenske armé unner en pludseli i-sene-sat mobilisering hadde nærmet sei betænkeli den norske grænse, just som kongen hadde næktet at gi beslutningen om egne konsuler sanktion og av den grun hadde vanskeli for at faa en rejering. Siden den tid er bevillingerne kommet vært aar, da man fryktet, at der kunne komme mere æn en demonstrativt truende mobilisering. Men nu er det rejeringen som foreslaar store extraordinære rustningsbevilgninger, kong Oscar II altsaa vil sikre Norge i tilfælle. Imidlertid bevilger ossaa den svenske stat aarli et stort antal millioner extra fra det selvsamme aar 1893, da Norge forlangte egne konsuler, disse bevillinger foreslaaes av den svenske rejering, altsaa av den selvsamme Oscar. Denne Oscar foreslaar altsaa rustninger i de to lanne for at sikre sei mot det tilfelle, at han ville erklære krig mot sei selv. Dette idiotiske sludder er det politikerne i de to lanne aar efter aar driver paa med, like fra kongen til den siste nyslaate vælger.

Men dette langvarie skuespil har en bakside, som er viktiere æn den komiske forside. For at skaffe penge til disse rustninger maa der laanes og laanes. Baade Sverjs og Norges statsgjæl er allerede saa stor, at begge er kommet in i rækken av de stater, der aldri kan komme ut av sin jæl, vad jo forresten er tilfelle med alle europæiske stater. Norges statsjæl utjøre 1. dec. 1897 182 millioner kroner, Sveriges 290 millioner. I Norge utjør dette 86 kroner pr levende menneske, i Sverige 59 kroner. Staternes intækter rækker knapt til at dække renterne av de laante penge ved siden av de løpende utjifter. Naar den laante kapital er forfallen til tilbakebetaling, maa man laane paany et annet sted for at dække den gamle jæl; naar saa denne er forfallen, maa man laane et tredje sted for at klare den annen kreditor. Saaledes drives det stadi. Paa denne maate er det ingen grænser for, vor mange penge staterne maa betale; der betales altid renter, og jællen forbliver altid like stor, og der maa altsaa fremdeles betales de samme renter, saaledes videre uten avslutning; for vær gang der saa kommer extraordinære militærbevillinger og bevillinger til nye jernbaneanlæg, maa der ænvidere laanes, og dermed er den jæl, som naar den engang er blit større, aldri blir mindre ijen, æn yderliere forøket, og de aarlie renter, som aldri ophører, blit større.

Enhver vil inse, at dette vil ta en enne med forfærdelse; staten vil tilslut bli bankerot, et folks ydelsesevne er ikke uendeli. Det nytter ikke at slaa dette væk med det letvinte haab: vi finner nok en utvei. De tre sydeuropæiske stater Grækenlan, Italien og Spaniens historie i de siste 25 aar viser, at naar lanne, der ikke er meget rike, slaar in paa militarisme, gaar de fallit. Spaniens, Italiens og Grækenlans statskasser er bankerot. Disse lanne har havt vær sin krig i de siste aar, men deres statskasser var bankerot før krigene, av den grun at de alle tre i mange aar har ofret stærkt paa militarismens alter. Og de nordiske lannes befolkning vil ikke paa langt nær kunne taale at presses saa meget av som de sydlie lannes. Vi trænger dobbelt saa meget mat som sydlænningen, dobbelt saa meget klær, dobbelt saa tykke, tætte huse, og maa desuten ha brænsel hele vinteren. Og dog har vi her i Norden langt vanskeliere for at bringe noget av jøren en i de sydlie lanne, vi maa faa en hel del levnetsmidler annetstesfra. Statskasserne i de nordiske lanne vil derfor saa meget før være betale-udyktie. Det eneste staten kan jøre for at avvænne dette, er at holle op med extraordinære militærbevillinger og inskrænke de ordinære. At staten vil jøre det første, er muli; at den vil jøre det siste, er ikke sansynli, ialfal neppe før det er for sent. Men selv om den i siste øieblik holler inne med alle rustninger, vil det sansynlivis først bli, efterat jællen er bleven saa stor, at de aarlie intækter ikke strækker til til at dække de løpende utgifter, og at betale renterne. Der maa saa laanes kun til betalingen av renterne, og jællen vil altsaa fremdeles forstørres, av sei selv uten rustningsutgifter. Der vil da komme en tid, at staten er udykti til alt, unytti, den vil ikke kunne bygge jernbaner, knapt vedlikeholle lanneveiene, kun være en vældi, sugende vampyr, der ligger over vært lans befolkning og suger dens blo, langsomt, men uten at ville skaane livet. Saadan har stillingen vært i Spanien, Italien og Grækenlan i de sisie aar. Disse stater utretter nu intet: Spanien har i mange aar ikke kunnet betale skolelærerne, saa skolerne er gaat in, vor de ikke opretholles av privatfolk, Italien formaar ikke at oprette folkeskole, og i Grækenlan er folkeunnervisningen meget ringe; ingen av staterne formaar at bygge jernbaner; den græske statskasse er efter to ganges fallit unner fremmed kontrol, som den har maattet inrømme sine kreditorer, forat den ikke skal ta unna noet til det allernødvendiste, men la alt gaa like i kreditorerne. Den spanske stat har pantsat til sine kreditorer intækterne av de statlie bergværker og andre inkomster. For at tilfredsstille militarismen og kreditorerne, er det, at de 3 lannes befolkning nu sulter.

Saa maa det ikke gaa i Norge, saa maa det ikke gaa i Sverje! Derfor maa staten væk i Norge, derfor maa staten væk i Sverje, før den har bragt det til det.

Norges befolkning, Sverjes befolkning! vælg ikke disse politikere, som driver dette tomme spil, som fører os alle til unnergang. Det er d e r e s mat mat de har tat sigte paa, det er d e r e s klær de har tat sigte paa, naar de fortsætter spillet. De vet, at paa alle deres livsfornødenheter kan de lægge større avgifter. Føler vi ikke alt, vor vanskeli det er blit at leve. Jør ikke militærtjeneste, følg det exempel som saa mange unge mæn i Sverje og enkelte i Norge har git! de har næktet at være med i den militære svindel, denne exeercitie, som vi faar haabe ikke er forberedelse til det som er værre æn intet. Ser dere ikke, at staten maa gaa tilgrunne allikevel! Er det ikke bedre at det sker, før den paafører os altfor store lidelser. Se, vilke lidelser den bane, som politikerne nu har slaat in paa har paaført befolkningen i Europas 3 sydlie lanne og gaa ikke letsindi det samme i møte! Vælg ikke disse lovgivere, jør det ingen! Men om noen er like saa blænnet som dem og vælger dem om ijen, saa har dere, som ikke vælger, ingen grun til at betale skatter og tol, som de av de andre valgte lovgivere paalægger for dermed at svindle videre i rustninger, drive dere til savn og siden til sult, og føre staten til fallit — og kansje i værste fal paaføre os krig. Kun ved næktelse er dere sikre mot den!

Bakerne i Kristiania streiker. De forlanger fastsat som minsteløn kr. 24, vilken løn allerede en stor del av svennene har, og desuten at der skal være et vist forhol mellem antallet av de læregutter, en mester antar, og antallet av de svenner han har. De bakermeste, der ikke straks gik in paa svennenes forlangende, har havt møte i sin forening og besluttet ikke at gaa in paa svennenes krav. Men saa lite visse er disse mæn paa, at det virkeli er i deres interesse at staa imot svennernes krav, at de ikke stoler paa sei selv, men beslutter at den, som gaar in paa svennenes krav, skal betale 100 kroner i mult for vær sven han antar. Nu har streiken gaat i vel en ukes tid. Imidlertid har endel mestre gaat in paa svennenes fordringer og aapnet sine bakerier ijen trods multen. Saa hadde mestrene iforgaars atter møte, og her beslutter de saa, at de 100 kroner skal indrives ved sakfører av de mestre, der har antat svenne, og, for at være ganske trygge de, som er ijen, at multen for fremtiden skal forhøies fra 100 til 500 kroner pr. sven. — Den absolute borgerlihet.

I Triest i det sydlie Østrig har de revolutionært sinnede skilt ut fra det socialdemokratske parti og grunnet sit eget blad «Rdeci prapor» (Den røde fane) paa det slovenske sprog. Der skrives til «Der Socialist» fra Triest: «Triester kredsorganisation av det socialdemokratiske parti er kommet til den overbevisning, at den ikke finner sine principer saa vel varetat i partiet, som der synes nødvendi i den socialistiske saks interesse. Den uten tvil storartede tilvækst, som det socialdemokratiske parti i Østrig har faat, har bragt med sei, at hyppi opportuniske hensyn faar overvækten over den principielle kamp, vorved efter vor innerste overbevisning den sociale revolutions sak blir i det minste forsømt, men masserne, som skal vinnes for denne sak, blir ført in paa ubestemte veie. Vi synes, at der ikke foretas nok for at vække priuciplel forstaaelse, og at den personlie kamp altfor ofte trænger kampen og grunsætningerne tilside. Organisationen i kredsen Triest har derfor efter moden overlægning seet sei foranlediget til at stille sei paa et uavhængi stanpunkt for med al kraft at kunne føre den principielle kamp for arbeiderklassens befrielse fra den sociale avhængihet, vori den staar. Men i denne svære kamp, der er dobbelt vanskeli i betragtning av, vor forhollene i Østrig ligger græsseli tilbake, og av den dagli mere iøinefallende isolering av vor organisation, trænger vi høili støtte fra likesinnede, der allerede er sterkere. Vi har grunnet et eget blad i Triest «Rdeci prapor» (røde fane). Til utgivelsen av dette blad har organisationen hittil bragt de største ofre og vi haaber, at det vil lykkes os at byde alle fientliheter og den rasende motagitation trods.

Anarkister.

De haarreisende skildringer og den helt igjennem latterlige skildringsmaade anarkismen vanlig har været gjenstand for i pressen, grænser næsten til det utrolige.

Snart blandes anarkister sammen med de italienske røverbander, snart betegnes de som sindsyge forbrydertyper og gemene skurke, der kun ønsker lovene ophævede og politiet fjærnet for at kunne myrde og plyndre af hjærtens lyst. Naturligvis skyldes disse fremstillinger for en stor del dumhed og ukjendskab, men at der ogsaa er raahed og ondskab med som medvirkende er ligesaa sikkert. Imidlertid vil den klasse som er interesseret i at holde paa det bestaaende og som ejer den langt overvejende del af pressen ikke komme langt med disse barnagtigheder, de vil kun derigjennem blotte og latterliggjøre sig selv.

Det, som anarkisterne vil, og de grundsætninger de kjæmper for er ikke noget nyt, om de end først i den nyere tid har faaet fastere form og er trængt dybere ind i menneskenes bevidsthed. I virkeligheden maa alle mennesker med lidt logik og sund fornuft stemme overmed deres anskuelser, naar de blot vil gjøre sig bekjendt med dem.

Anarkisten er samfundets radikaleste element. Han vil ikke bygge videre paa det urgamle fundament, han vil som selvstængig tænkende, frihedselskende Menneske ikke anerkjende nogen ham foreskreven Lov, han vil ikke bøie sig for det vilkaarlige, i hvilken form det end er; han hader al parlamentarisme, fordi han i dette ser den egentlige rod til magt og tyranni til det anerkjendte autoriserede magtregimente, der opretholder samfundet med jernhaand til fordel for nogle faa udvalgte. Anarkisten vil have ret til at handle efter sin egen samvittighed, han vil den mest udstrakte individuelle Frihed til at tænke, tale og handle og ser derigjennem den eneste udvei til at lykkeliggjøre samfundet, tømme fængsler, klostre og fattighuse og gjøre alle mennesker til tænkende oplyste mennesker, der gjennem fornuft og ansvarsfølelse paa en ganske anden maade end ved statens mellemkomst forstaar at træde i forhold til hverandre. Lovene gjør Menneskene slette, siger han, de dræber menneskenes ansvarsfølelse, forkvakler det bedste og skjønneste i sjælen. Medens staten paa den ene side skaber menneske-rovdyr, der for at opholde livet eller komme i besiddelse af de nydelser de attraar, bedrager hverandre eller suger kraften og tusinde medmennesker paa hvis elendighed de lever høit, skaber den paa den anden side fattigdom, sygdom, had og bitterhed mod samfundet.

Og dette brutale tvangssystem bliver gjennem parlamentarismen præget med retfærdighedens stempel. Hvem kjender ikke frasen: »Lov og **ret**«. Saavidt er man kommen i den vanemæssige adlyden og bøien sig for loven i tykt og tyndt, at man slaar disse begreber sammen til ét. Det er tidt nok sagt samfundets stedbørn, den uretfærdighed de er underkastet; mange af disse velmente ord var maaske overflødige. Den ved bedst, hvor skoen trykker, som har den paa. Det er handling der mangler, men vi hverdagsmennesker er sjælden handlingens mænd, vi lider og taaler og kjæler mangen gang for tugtens ris. Jeg tror den anarkist, der har kastet ud en bombe med fuld bevidsthed om at det vil koste hans eget liv, at det menneske er af et andet stof end almindelige dødelige. Vi kan ikke maale med samme maal. Det er et menneske, der føler dybt, der i glæden opnaar den høieste lykke, og som sorgen kan knuge til mørkeste fortvivlelse.

Vaillant, der kastede bomben i det

franske depûretkammer sagde bl. a. i sin forsvarstale, at han havde set elendigheden i sin mørkeste afskygning, han havde selv prøvet den, han saa, hvor uhjælpelig den var, og hans sjæl vaandede sig i sorg og harme. Hvad var hans liv, hvis han ved at ofre det kunne ryste samfundet op af dvale og tale til samvittigheden? Hans liv var kun som tusinde andres en byrde. Jorden havde ikke lykke for ham og hans lige, den var taget fra dem for som lovlig eiendom at komme andre tilgode. Saa kastede han bomben midt i nationens lovgivende forsamling, som en kraftig protest mod den selvtagne magt, og verden blev rystet af den onde samvittigheds skræk.

Den anarkist, som saaledes tør ofre sig er til yderste opflammet af had og bitterhed mod samfundets støtter og føler helt ud med de lidende. Hans sjæl er vild og opreven og indeholder det samme sprængstof, som bomben, han holder i sin haand.

Menneskenes retfærdighedsfølelse og fornuft viser dem det vrange og ulykkebringende i samfundsforholdene som de er. Men de kan ikke reise sig, de mangler sprængstoffet. *A. B.*

En brevskriver fra Spanien fortæller bl. annet: — Næsten hele Spanien er nu erklæret i krigstilstand fordi kvinder og børn har raabt gevalt i gaden og protesteret mod brødprisernes stigning. Telegrammernes ordlyd fra de forskjellige provinser har været stereotyp den samme: en flok kvinder har forsøgt at storme jernbanevogne for at bemægtige sig hvede — hvorpaa militær ret er bleven proklameret. Begivenhederne i Spanien udvikler sig da efter faldets lov.

Man ser en forbausende mængde daarlige mennesker paa gaden. Kun presterne ser sunde og mægtige ud. — Sælsomt er det fysiognomiske slægtskab mellem prester og tyrefægtere — hos begge klasser ser man glatragede, solide ansigter og tilfredse udtryk.

Stillingen for øieblikket er ubestemt. Der høртes betydeligt nyt. Madrid er stille, der færdes kun faa mennesker paa gaden — luften er ligesaa fortyndet. Men i morgen skal der afholdes en stor magnifik tyrefægtning i nationalt øiemed.

Man har mere tid til at anstille betragtninger, end man egentlig skjøtter om. Færdes man omkring i gaderne, da møder man det samme forunderlige indtryk af naive modsætninger. Spanien er at sammenligne med en affældig olding, der skal til at lære bogstaver. Da jeg kom gjennem Pyrenæerne med toget — ud af en tunnel og ind i en anden — saa jeg bønder kjøre ned i kløfterne med kjærrer, hvis hjul var lavede i ét som runde bordskiver — samme slags, man brugte paa folkevandringens tid. Paa gaderne i Madrid ser man de største forskjelligheder i klædedragt. Her spaserer folk i almindelig europæisk uniform, rund filthat og jakke, ved siden af folk med haarpisk, spansk vest og enorm bredskygget hat — hist gaar folk i den dragt, der i følge international vedtægt er en mands bedste pryd, cylinderhat og sort frakke — og der gaar folk i knæbukser med fryndser, klædesko og togakappe. I Madrid er der telegrafstationer og helgenbilleder — mægtige moderne pragtbygninger, og op ad de hugne stene sover spanierne ligesaa godt, som deres forældre sov under en klippeskrænt — her er fyrstikker at faa, men en stor del mennesker tænder ild med staal og flint, fordi staten har monopol paa fyrstikker og sælger dem i dyre domme. Og her er kollegier, hvor man docerer fysik og moderne videnskab, og her er 61 katolske kirker og institutioner. — —

Hvad han var.

Jeg stod en dag ved et gadehjørne i en dansk provinsby, og tilfældigvis hørte jeg et mærkeligt ordskifte mellem to »ungdommer«, der stod og tog sig en middagspassiar.

»Er do socialdemokrat? Peter«, spørger den ene »ungdom«.

Den anden vender sin skraa og spytter langt hen for sig.

»Næ—i, først om *2* aar«.

»Om to aar, hvad mener du med det?« spørger den anden forundret.

Den vordende socialdemokrat tilkaster ham et overlegent blik og svarer:

»Ve do inte, at man ikke kan være mellem svendene, naar man ikke er socialdemokrat, og jæ er jo udlært om to aar!«

— — — —

Af børn og fulde folk skal man høre sandheden! og her i landet ved man at tage praktisk fat for at politisere fagforeningerne. *A. B.*

Expeditionens brevkasse.

J. V., Elgin, Ill. U. S. A. mottat kr. 5.03.

P. J., Kjøbenhavn, mottat kr. 10.00.

R. G., London, mottat kr. 5.03.

N. J., Salt Lake City, Utah, mottat kr. 1.85.

De aviser, til vilke dette blad blir sent, anmodes om at senne bytteexemplarer.

Die Zeitungen, zu welchen dieses Blatt geschickt wird, werden aufgefordert, Tauschexemplare zu schicken.

Redactions of journals, which receive «Anarkisten», are requested to send their journals as exchange.

Anarkistiske aviser og tidsskrifter:

Fridom, Kristiania, Akersgaten 73b.

Der Socialist, Berlin, N. O. Elisabeth Strasse 66, vorn II Tr.

Der arme Konrad, ukeblad for det arbeidende folk, Bertin, NO., Elisabethstrasse 66.

Les Libertaire, Paris, 5 rue Briquet.

Le Temps nouveaux, Paris, 140 rue Mouffetard.

Le père Peinard, Paris, 15 rue Lavieuville.

Freedom, London W. C., 7 Lambs Conduit Street.

Agitazione, 10, Via Cialdini, Ankona, Italien.

Freiheit, Buffalo, P. O. Box 255, U. S., N. Amerika.

De frije Socialist, Damrak 100 a, Amsterdam, Hollan.

Solidarity, East First Str., New-York.

Sturmvogel, do. do.

El Despertur, 124, Fulton Str., Brooklyn, N. Y.

El Esclavo, P. O. Box 411, Tampa, Florida, U. S. Amerika.

Arme Teufel, 675, Mc. Dougal Av., Detroit, Mich., U. S. A.

Free Russia, (maanetli), 15 Augustus Road, Hammersmith, London W.

Libertaire, 26 rue Saintes, Marseille.

Droit de Vivre, 12 Briaze, Rue Rochechonard, Paris.

Questione sociale, (italiensk) Paterson N. J., U. S., A.

Germinal, (maanetli), F. Garcia, Cas. de Corr. 1034, Buenos Aires, S. Amerika.

Verdad, Cas. de Corr. 305, Montevideo, Uruguay, S. Am.

New Order, (tolstoyisk), Brötterhood Publiching Company, 26, Paternoster Square, London, E. C.

La protesta Umana, Calle Chile 2274, Buenos Aires, S. Am.

Avvenire sociale, Messina, Sicilien.

Free Society, P. O. Box 2538, San Francisco, Californien, U. S. A.

L'Avvenire, Cas. de Corr. 739, Buenos Aires, S. Am.

Anarchie, J. Sterringa, Sparndammer Plein 9, Amsterdam.

Idea libre, Calle de Fernando el Catolico, 10, 20, Madrid.

O Trabalhador, Rua da Pena ventosa 5, 20, Porto, Portugal.

Der Eigene, Individualistisk-anarkistisk. Adolf Brands forlag, Berlin-Neurahnsdorf.

Følgende er saakalte uavhængige revolutionære socialistiske og staar anarkismen temmeli nær.

La Bataille, rue du Fer, 59, Namur.

Rdesi prapor, Triest Østrig.

Desuten vil vi nævne Avanti i Rom, en dagli socialistisk avis, der hittil ennu har holt paa den politiske aktion.

Arbeidsløse kan abonnere paa dette blad uten at betale kontingent for den tid, de er uten arbeide.

Oslo prenteverk.